

4037213 PIIPH/M : สาขาวิชาเอก : สุขศึกษาและพลศึกษาศาสตร : วท.ม.(สาธารณสุขศาสตร)

คำสำคัญ : การตรวจเต้านมด้วยตนเอง / มะเร็งเต้านม / ตัวแทนแม่บ้าน

สุนทราภรณ์ พัทธกมลกุล : ประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาต่อการส่งเสริมพฤติกรรม
การตรวจเต้านมด้วยตนเองของสตรีในชุมชน อำเภอวิเศษชัยชาญ จังหวัดอ่างทอง (THE
EFFECTIVENESS OF HEALTH EDUCATION PROGRAM IN PROMOTING BREAST
SELF-EXAMINATION BEHAVIOR AMONG WOMEN IN AMPHER VISESCHAICHAN
ANGTHONG PROVINCE) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : ชนิษฐา วัชรทัย, Dr.P.H., ชาญชัย
ยามะรัต, MSPH., ผาสุพรรณ สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, กศ.ม., M.Ed. 192 หน้า. ISBN 974-663-353-8

โรคมะเร็งเต้านมเป็นสาเหตุการตายอันดับที่ 3 ของมะเร็งในสตรีไทย และมีอัตราการเสียชีวิต
จากโรคนี้นี้เพิ่มขึ้นทุกปี โรคนี้อาศัยการตรวจพบในระยะเริ่มแรกสามารถรักษาให้หายขาดได้ ดังนั้นการ
เฝ้าระวังโรคด้วยการตรวจเต้านมด้วยตนเองอย่างถูกต้องและสม่ำเสมอ จะช่วยให้ค้นพบโรคมะเร็ง
เต้านมในระยะแรกได้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประสิทธิผล
ของโปรแกรมสุขศึกษา โดยประยุกต์ทฤษฎีแรงจูงใจในการป้องกันโรคร่วมกับแรงสนับสนุนจากตัว
แทนแม่บ้านและการตั้งเป้าหมายมาเป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรม ซึ่งประกอบด้วยการ
บรรยายประกอบสื่อ การใช้ตัวแบบ การอภิปรายกลุ่ม การสาธิตและฝึกปฏิบัติ การตั้งเป้าหมายใน
การฝึกทักษะและการบันทึกพฤติกรรมตรวจเต้านมด้วยตนเอง และการกระตุ้นเตือน กลุ่มตัว
อย่างเป็นสตรีอายุระหว่าง 30-50 ปี จำนวน 156 คน โดยเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 76 คน อาศัยอยู่ใน
ตำบลบางจักและกลุ่มเปรียบเทียบจำนวน 80 คน อาศัยอยู่ในตำบลไผ่คำพัฒนา อำเภอวิเศษชัยชาญ
จังหวัดอ่างทอง โดยกลุ่มทดลองได้รับกิจกรรมสุขศึกษาจากผู้วิจัย ใช้เวลาในการศึกษา 16 สัปดาห์
รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล 3 ครั้ง คือ ก่อนการทดลอง หลังการ
ทดลองและระยะติดตามผล

ผลการวิจัยพบว่าหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีการเปลี่ยนแปลงในด้านความรู้ การรับรู้ความ
รุนแรงและการรับรู้โอกาสเสี่ยงของการเกิดมะเร็งเต้านม ความคาดหวังในความสามารถตนเองและ
ความคาดหวังในผลลัพธ์ของการตรวจเต้านมด้วยตนเอง และมีพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเอง
เองสูงกว่าก่อนการทดลองและสูงกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่า
โปรแกรมสุขศึกษาดังกล่าว สามารถสร้างแรงจูงใจในการป้องกันโรคมะเร็งเต้านมระยะรุนแรง นำ
ไปสู่การมีพฤติกรรมการตรวจเต้านมด้วยตนเองที่ถูกต้องและสม่ำเสมอ สามารถนำไปประยุกต์ใช้
กับ สตรีกลุ่มอื่นๆ เช่น ในสถานประกอบการ สมาคมสตรีต่างๆ